

Bölüm 9

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TİYATROYA HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ, TİYATROYA GİTME VE GİDEMEME NEDENLERİ: AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ¹

Faik ARDAHAN²
Beşer CEYLAN³

GİRİŞ

Sanatın her türü dönemsel farklılıklar gösterse de bazen bireylerin ve/veya toplumların ihtiyaçları doğrultusunda değişen/gelişen ritüel bir durumu, bazen de ideolojik bir araç ve hatta çoğu zaman alınıp satılabilen bir ürün, aynı zamanda birçok değeri etkileyebilen işleyiş sistematiğine sahip bir güçtür (Cebraioğlu, 2014; Çakmakoglu Barut, 2008; Kahraman, 2008).

İnsanlığın varoluşundan bu yana birey ve toplum hayatını etkilemiş olan sanatın çok değişik tanımları mevcuttur. Geniş anlamda sanat; Bacon'a göre; "bilginin işe uygulanmasını", Suut Kemal Yetkin'e göre; "ruhun madde içinde görünüşü", Thomas Munro'ya göre; "doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amacıyla dürtüler yaratma becerisi", Tolstoy'a göre "sıkıntı sürecinde olgunlaşan, düşünceyle yoğunlaşan, emekle hazırlanan ve en iyiyi vermeyi amaçlayan faaliyetler dizisi", "estetik algı ile yaratılan taklit, yaratma ve oyun ile bireyin bireye sunduğu" veya "yaratıcılığın ve/veya hayal gücünün ifadesi" olarak tanımlanmıştır (Bolay, 2008).

Günümüzde sanatı hayatın her yerinde görmek mümkündür. Sanatın birbirinden kopuk ifadeleri tanımını ve kapsamını genişletmiş ve değiştirmiştir (Güre, 1988). Evin döşenmesi bir ihtiyaç iken estetik kaygı ile yapılması onu sanata dönüştürmekte, beslenmek fizyolojik bir ihtiyaçken, estetik kaygı ile yapılması onu sanata dönüştürmektedir. Bu açılardan bakıldığında sanat yaşamın içinde ve ayrılmaz bir parçasıdır.

Sanatın sınıflandırılması açısından bakıldığında ilk a) **Pratik sanatlar** olarak hayatın içinde olan kısmı daha çok marangozluk, tornacılık, dokumacılık, du-

¹ Bu çalışma, 1-4 Kasım 2016, Belek, Antalya'da yapılan 14. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sunulan çalışmanın genişletilmiş halidir.

² Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, ardaahan@akdeniz.edu.tr

³ Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü.

ların kampüste uygun ücrette sergilenmesi, gösterimlerin birden fazla ve değişik zamanlarda yapılmasının sağlanması, özellikle amatör tiyatronun yerel yönetim ve devlet tarafından desteklenmesi, mahallerde, köylerde tiyatro günlerinin olması, gezici tiyatroların olması ve her kesime hitap edecek tiyatro oyunları olması için çaba sarf edilmesi gereklidir.

KAYNAKÇA

- Acar, Y. (2007). Tiyatro Talebini Belirleyen Faktörlerin Analizi. Doctoral Dissertation. Adnan Menderes Üniversitesi. <http://adudspace.adu.edu.tr:8080/jspui/bitstream/11607/183/2/Tez%20Tamam%c4%b1.pdf> okunma tarihi 03/10/2016
- Akdede, S.H. ve Acar, Y.(2007). Van'da Tiyatroya Katılım ve Bir Ekonometrik Analiz. 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi. 24-25 Mayıs 200. İnönü Üniversitesi. Malatya.
- Akgül, K. (2011). Tiyatronun Toplum Bilinçlendirme ve Estetik Sanat Anlayışı Geliştirmede İşlevi ve Önemi (Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi Cilt:8 Sayı:1)
- And, M. (1999). Osmanlı Tiyatrosu,(Birinci Basım),İstanbul
- Ardahan, F. (2012). Sosyal Sermaye Ölçeği geçerlilik, güvenilirlik çalışması. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 9(2), 773-789.
- Ardahan, F., Turgut, T. ve Kaplan Kalkan, A. (2016). Her Yönüyle Rekreasyon. Detay Yayınları. Ankara
- Bolay, S.H. (2008). Felsefe. İstanbul: Gün Yayınları
- Boudier-Pailler, D. (1999). A Model for Measuring the Goals of Theatre Attendance. International Journal of Arts Management. 1(2): 4-15.
- Cebraioğlu, O.(2014). Günümüz Sanat Dinamikleri Sürecinde Manipüle Bir Durum; Sanat ve Para İlişkisi. Akdeniz Sanat Dergisi. 7(13):59-69.
- Crandall R. (1980). Motivation for leisure. Journal of Leisure Research, 12(1): 45-54.
- Çakmaköğlü Barut, N. (2008). Türkiye'de Sanat Pazarının Oluşum Süreçleri. İstanbul: Genç Sanat
- Deci E.L. ve Ryan R.M. (1985). The general causality orientations scale: Self determination in personality. Journal of Research in Personality. 19:109-134.
- DiMaggio, P. ve Mukhtar, T. (200). Arts participation as cultural capital in the United States, 1982-2002: Signs of decline? Poetics 32 : 169-194.
- Driver, B.L. (1983). Master list of items for recreation experience preferences scales and domains. Unpublished document. USDA Forest Service, Fort Collins, CO: Rocky Mountain Forest and Range Experiment Station.
- Duman, H. ve Cici, E. (2011). Türk Halkının Sanata Bakışının ve Sanata Olan ilgi Düzeyinin Tiyatro Sanatı Bağlamında Çeşitli Sosyolojik Değişkenler Açısından İncelenmesi. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu. Bursa.
- Elizabeth, W. (1998), Postmodern Brecht,(Birinci Basım),İngiltere
- Engeström Y., Miettinen R. ve Punamaki R.L. (2003). Perspective On Activity Theory, Cambridge University Press, Second Edition, NY, 10011-4211, USA, p.22-80.
- Engeström Y., Miettinen R. ve Punamaki R.L. (2003). Perspective On Activity Theory, Cambridge University Press, Second Edition, NY, 10011-4211, USA, p.22-80.
- Güre, L.K. (1988). Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Ulusal Kongre, Ankara, 4-6 Mayıs 1988.
- İbrahim H. ve Cordes K.A. (2002). Outdoor Recreation, Enrichment For a Lifetime. Second Edition, Sagamore Publishing, Il, p. 5-150.
- Kahraman, E. (2008). Düdüğü Hep Parayı Veren mi Çalar? İstanbul: Genç Sanat
- Karaküçük, S. (2012). Rekreasyon - Boş Zamanları Değerlendirme. Gazi Kitabevi. 6. Baskı. Ankara

Sporda Psiko-Sosyal Alanlar

- Kılıç, D. (2011). Sosyolojik İzlekte Tiyatro-Seyirci İlişkisi Örnek Bir Çalışma Olarak Semaver Kumpanya (Tez)
- Levy, J. (1979). Motivation for Leisure: An Intereactionist Approach. In H. Ibrahim and R. Crandall (Eds.), Leisure: A Psychological Approach. Los Alamitos, CA: Hwong Publishing, p.12-42.
- Marlalı, H. (1993). Mimik – rol alıştırılmaları ve temel tiyatro bilgisi. 2. Baskı, İzmir: Sergi Yayınevi
- Pintrich P.R. (2000). An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory and Research, Contemporary Educational Psychology, 25: 92–104.
- Şener, S. (2005). Düünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi (İkinci Baskı), İstanbul
- Yerlisu Lapa, T. ve Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri. Hacettepe J. of Sport Sciences.20 (4):132–144.
- <http://www.forumlordum.net/sanat-genel/55185-sanatin-siniflandirilmesi-ve-sanat-turleri-sanat-cesitleri-sanat-nedir-cesitleri.html> okunma tarihi 02/10/2016
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Tiyatro> okunma tarihi 02/10/2016